

ISIDORA BJELICA

Voleti
i umreti
na
Karibima

■ Laguna ■

Copyright © 2006, Isidora Bjelica
Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sneži, Deanu i Sneži

Ova knjiga je posvećena srpsko-crnogorskom medicinskom timu na brodu Lirika, zahvaljujući kojem smo preživeli, preplovili i razumeli volšebne karipske predele i neobične ljude koji su bili sa nama u društvu.

SADRŽAJ

I.	Čekajući Majami	9
II.	Suveren, <i>ili</i> Neki to vole vruće	11
III.	Oušn drajv, <i>ili</i> Šta bi Bogi rekao na to	15
IV.	Merlinka bez trepavica, <i>ili</i> Ko još normalan ide u muzeje	19
V.	<i>M.C. Lirika, ili All Aboard</i>	25
VI.	Indijanac u liftu u potrazi za mirisima Kariba	31
VII.	Tik uz kubansku obalu.	35
VIII.	Besne žene i dugin topaz u Portoriku	41
IX.	Ogrlica od tanzanita i zalazak sunca na Svetom Martinu.	47
X.	Bugarski slikar i Amer u šortsu sa stetson šeširom	53
XI.	Sveti Martin i profana Klara.	59
XII.	U potrazi za brodskim duhom	69

XIII. Zubobolja na Grenadi81
XIV. Dan heroja na Barbadosu87
XV. Kod Hemingveja na Antigvi.95
XVI. Vruće jutro na Devičanskim ostrvima . . .	101
XVII. Mlad i zdrav kao ruža na Dominikani . . .	109
XVIII. Mučnina nadomak Bahama.	115
XIX. Iskrcavanje	123
<i>O autorki</i>	125

ČEKAJUĆI MAJAMI

Ništa na svetu nije kao Majami. Kad doletite umorni i vreli džambo-džetom, kad vam snime zenicu posle dugog čekanja u redu, opet niste besni, jer dobijete šest sati života nazad. Letite devet sati i opet ste tu istog dana i taj dan je uvek svetao i topao.

Ipak, red je dugačak, a vrućina nesnošljiva.

Našim letom iz Pariza putovali su neobično tihi ljudi. Bilo je tu najviše Francuza, jedan broj Amera povratnika, nekoliko slovenskih porodica, četvoro Arapa i gomila nemačke dece. Ispred nas u redu jedan par nervoznih Azijaca. Ne razaznajem najbolje odakle su, ni po iskošenosti očiju ni po jeziku. Sitni su i nervozni. Povremeno gledaju jedno drugo ispod oka i stoje neobično disciplinovano dok se drugi putnici hlade novinama i glasno govore. Sporo se pomeramo. Ja sedim na crnoj torbi od kamilje kože i gledam ih.

S vremena na vreme dodirnu jedno drugom ruku. Ne znam ni koliko imaju godina, to je nemoguće odrediti. Onda, na kraju, posle sat i četrdeset minuta i oni dođu

na red. Uzmü jedno drugo za ruku i stanu pred crvenokosu carinicu. I ne posmatram ih više, samo čekam da prođu. Baš me briga ko su i gde idu. Koliko se vole i šta traže u Americi. Počinjem da osećam nervozu. Oni su ljudi koji me sprečavaju da ja budem na redu. Ta stvar sa azijskim parom neobično se produžila. Ona se znoji. Protestuje na lošem engleskom. On spušta glavu i povremeno diže glas. Crvenokosa odlazi, konsultuje se sa nekim opasnim tipom. To traje i traje. Mnogo je vruće i čini mi se da je u redu naspram našeg već prošlo osmoro. Počinjem da mrzim azijski par, oni su mi oduzeli trideset pet minuta života. Prvi put primećujem kako je ona obučena u žuto i kako on miriše na cimet. Na kraju zatvorim oči i rešim da ne dobijem nervni slom. Duboko dišem i hladim se histerično lepezom koja štrči iz našeg reda za vize. A onda užas. Ona je dobila vizu, on ne. Razdvajaju ih. Ona plače. Neće da ide u Ameriku bez njega. Nastaje kaos na jeziku koji ne razumem. Toliko bola u jebenom redu na carini u Majamiju. I ja plačem iako ništa ne razumem, iako sam ih pre deset minuta baš mrzela. Ne znam gde će ni šta će. Da li će se ona vratiti sa njim, ili će zakoračiti u Ameriku?

Okrećem se, ali ne vredi. Dolazi patrola. Razdvajaju ih. Ona vrišti. Muka mi je. Snimaju mi zenicu. Crvenokosa se smeši. Sve to ide brže nego što sam mislila. Čak me i ne pita zašto dolazim na američko tlo. Okrećem se, tražim pogledom azijski par. Ali ja sam stranac, i oni su stranci. I mi smo stranci jedni drugima, i ja nemam pravo da se mešam u njihovu ljubav i njihove vize.

Nikad nisam saznala šta se tog vrućeg aprilskog popodneva desilo sa mladim azijskim parom.

II

SUVEREN *ili* NEKI TO VOLE VRUĆE

Kada je naš zgodni vodič rekao da je u hotelu u kome ćemo spavati tri noći sniman film *Neki to vole vruće*, moj muž je viknuo: „Užas!“ Mnogi su mislili da je to dobra preporuka, ali ne i N. Njegovo filmsko znanje jasno je govorilo da je to rupa, jer taj hotel je i u filmu rupa. U svakom slučaju, sumnjam da je taj legendarni film sniman u *Suverenu*, ali da je rupa, rupa je. Ušuškan između neke novogradnje i još jednog hotela *Suveren* je sve samo ne suveren. Surfujući prethodne noći u *Radisonu* u Parizu, saznala sam da je hotel *Suveren* u vlasništvu neke dve sestre, koje su ga nasledile, renovirale i sada je veoma popularan. Prvo pitanje je kako li je *Suveren* izgledao pre renoviranja kada ovako ružnjavo izgleda posle te višemilionske adaptacije. Sobe uglavnom gledaju na bazen i đakuzi, koji vode do plaže. U đakuzi se ulazi na sopstveni rizik zbog mogućih kožnih

oboljenja. Sobe variraju od odvratnih do dražesnih i mi smo promenili nekoliko odvratnih, sve dok posle upornog insistiranja nismo dobili jednu sasvim dražesnu na prvom spratu s pogledom na prekrasnu baštu. Kreveti su široki kao i zidovi, ali se na neki neobičan način u hotelu *Suveren* čulo više i razgovetnije nego u ostalim hotelima u Majamiju. Dve noći su bile tihe u *Suverenu*. Doručci su nepodnošljivi, uvek sa istim menijem – kobasice, kajgana, krofne. Plaža neobično aktivna. Pesak beo a okean zelen. Zakloni za sunce, baš kao iz filma *Neki to vole vruće*, široki kao šatori ili kućice, idealni za mafijaše i tajne ljubavnike. Treće noći u hotelu *Suveren* desilo se nešto veoma neobično.

Upravo kad smo se vratili iz večernje šetnje do lokalnog mini-marketa, što mi je, moram da priznam, pružilo izuzetno zadovoljstvo, primetila sam da je *Suveren* prepun novih turista pristiglih sa krstarenja Karipskim ostrvima.

Dok smo u svojoj sobi sedeli na krevetu i jeli genetički mutirane jagode, iz susedne sobe odjednom počeo da dopire nepodnošljiva buka. Vrisak, lupa, urlanje, pa opet vrisak. Zamišljala sam kako izgleda taj par. Vrebala sam ih i nisam nikako mogla da ih vidim.

Izašli smo u nadi da će prestati. Šetali smo četrdesetak minuta sa nekoliko jevrejskih parova koji su lepo obučeni i sa kopicama proslavljali neki svoj praznik. Posle vlažnog i vrelog vazduha i širokih bulevara opet *Suveren*.

Izgledalo je da su se najzad smirili. N. je zaspao, a ja sam čitala neku knjigu o Al Kaponeu u Majamiju. Baš kada sam počela da tonem u san, buku starog

erkondišna opet prekinu vrisak, urlanje, pa bacanje i lomljenje stvari. Šta su ti ljudi radili? N. je spavao, ja sam slušala. Gledala sam u nekom filmu kako Robert Redford uzima čašu i prisloni je na zid da bolje čuje. Tako sam i ja učinila. Polugola u svilenoj spavaćici čučala sam i prislušivala. Nije to bio engleski. Ne, zvuk je bio čudan. Kao da je ona govorila na jednom, a on na drugom jeziku. Kao da je ona psovala na jednom, a on odgovarao na drugom. Priča se da su se tako svađali i voleli Isadora Dankan i Sergej Jesenjin. Nije bilo jasno ko je koga tukao, ni da li je u pitanju ivica smrti ili seksa. Ipak, buka pređe u stenjanje a stenjanje opet u vrištanje. Onda se sve umiri a *Suveren* utonu u nenadanu tišinu. Opet sam bila na ivici sna kada nanovo poče vriska, lupanje, lomljava, šamari, psovke, pucanje stakla. Postali su dosadni. Začepih uši i zaspah.

U Majamiju sam ustajala rano jer sam vreme računala po srpskom. Tako sam i na doručak prva dolazila. Sve je tu već bilo servirano u pola sedam. Kobasice, kajgana, krofne. Uzimala sam holesterol i izlazila napolje. Tako sam učinila i narednog jutra posle burne noći u susednoj sobi. U bašti ugledah jedan neobičan par. Ona je bila u crnim kožnim pantalonama a on istetoviran u pocepanoj majici. Mislila sam da su to oni, noćasnji manijaci iz sobe do naše, anđeli pakla na predahu u *Suverenu*. Ali, posle videh da oni šapuću, nežno se dodiruju, guguću kao najromantičniji par iz *Gradića Pejtona*. Posle njih oko sedam i petnaest pojavio se još jedan par. Par brazilskih lezbejki. Izgledale su dovoljno krupno za lomljavu. Jedna je imala trom i dubok glas. Druga piskutav i visok. Ali to nisu bile

one. Mazile su se i šaputale kao gimnazijalci na prvom sastanku. Pomislila sam da je besni par otišao i da nikad neću saznati kakva su to bića bila u sobi pored nas, kad iznenada na bazenu začuh poznati redosled. Vriska, psovka, lomljava... Okrenuh se i videh bakicu od sedamdeset pet godina i dedicu od osamdesetak. Ili obratno. Svejedno. Oboje mršavi i žilavi. Ona je bila u crvenoj haljini i vrištala je. On je bio u zelenom odelu i psovao je. Ona je govorila francuski, on češki. Sumanuto. Ona mu je zveknula šamar, on joj je odgovorio istom merom. Gledala sam preneraženo. Posle verbalno-fizičkog obračuna on ju je podigao i klecavim nogama odneo u zaklon na plaži. Šta je dalje bilo, pojma nemam. Otišla sam na Oušn drajv na ručak. Konobar mi je rekao da gospodin Hort i gospođa Hort dolaze tu više od dvadeset godina i da niko nikad nije video u *Suverenu* tako srećan i bućan par.

III

OUŠN DRAJV *ili* ŠTA BI BOGI REKAO NA TO

Ne postoji tako prijatno mesto na zemaljskoj kugli kakvo je Oušn drajv. Idealna temperatura vazduha, prelepi lokali, dugačke limuzine koje plove širokim bulevarom, palme, pesak, okean, svi bogati i slavni. Oušn drajv je jedino mesto na svetu gde se neće okrenuti za vama ma kako čudno da izgledate. Jer, tu su svi čudni, a čudni su jer su bogati, a bogati su jer im je tako bilo suđeno. Ko odsedi više od jednog sata u restoranu *Kazablanka*, poverovaće da je život lep. Tik uz crnu limuzinu u kojoj se za volanom odmara kartonski Bogart nalazi se otmen restoran u koji vole da svrate Glorija Estefan i Madona kada nisu u svom restoranu i hotelu. Oušn drajv je mesto za srećne, uspešne, podjednako kao i za promašene i zaludne. Svi se tu lepo slažu i još bolje jedu. Sedeli smo preko sat vremena, jeli rakove i gledali prolaznike. Umorni od razgledanja

grada, koje je zapravo podrazumevalo razgledanje vila mrtvih i živih selebritija, uvalismo se u *Kazablanku* da posmatramo sunce i prolaznike. Primitili smo da se nešto neobično dešava tek kada je konobarica došla sa razlivenom maskarom na licu.

– Ona plače – rekla sam N.

– Da, ali zašto nema vodootpornu maskaru? – rekao je N.

– Pa, zato što smo u Majamiju. Nema kiše, a i retko ko plače na ovako prijatnom mestu.

– Stvarno, šta nije u redu sa njom? Primitio sam da su škampi slaniji nego što je normalno. Pa ona nam je plakala nad salatnom od škampi.

Probah još jedan oprezno i zaključih da je u pravu. Sos je bio nekako vodenast i neobično slan.

– Hm, u pravu si, plakala je nad našim škampima.

Umesto da osetim odvratnost, što bi bila prirodna reakcija, osetih naročito zadovoljstvo da pojedem specijalitet škampi u suzama ljubavno nesrećne konobarice iz Majamija.

Tek tad, podstaknuta njenim suzama koje sam jela, primetih kako izgleda. Bila je plava i neverovatno lepa. Više kao model, manje kao konobarica. Zapravo, nije bilo jasno zašto tako lepa devojkica radi kao konobarica kad je mirno mogla za ogromnu kintu da reklamira donji veš ili maskare.

Ipak, Irina je bila konobarica koja je radila u *Kazablanki* na Oušn drajvu. Poreklom Ruskinja, kako shvaćismo po naglasku, ona je došla u Majami za svojim momkom bogatim Rusom Nikolajem Vaščenkom. On je potom ubijen, a ona je ostala sama u Majamiju. Lepa

i dražesna ne bi ostala dugo sama da nije tako htela. Svaki drugi posetilac *Kazablanke* nudio je Irini brda i doline. Od lepog provoda do aviona ili krajslera. Ali Irina je i dalje mislila na Nikolaja Vaščenka. Nije ona bila od onih devojaka koje se lako zaljubljuju. Ona je volela Nikolaja i nikog više i imala je samo jedan problem – njen dragi je bio mrtav. Ali i Bogi je mrtav i to nam ne smeta da ga volimo.

N. je pokušao da umiri Irinu, da joj objasni da treba da ide dalje, da se Nikolaj neće vratiti, da je mlada i da mora da se trgne. Ali, nije vredelo. Irina je bila mlada, ali je volela kao starica, a volela je samo jednog čoveka, Nikolaja Vaščenka, koga su u sasvim nerazjašnenoj pucnjavi ubili na Oušn drajvu u Majamiju. I zato su sve porcije koje služi plava Irina slanije od ostalih a sos je vodenast. Tako gosti danima jedu suze prelepe Ruskinje koja ne zna da voli kao Ameri, jednostavno i jednokratno, nego se ponaša kao najordinarnija junakinja iz obimne ruske literature. Dokad će takva biti? Ko bi to znao. Mi smo morali da idemo dalje, ali nikada nisam jela nešto tako čudno kao što su škampi sa suzama plave Ruskinje Irine koja nije stigla da postane Vaščenko.